

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/82/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116216928
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116216928.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Világiovej a členov senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Karola Krochtu v právnej veci žalobkyne: K. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom M., L. B. 1, zastúpená: JUDr. Igorom Šafrankom, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s. so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 (nástupca Consumer Finance Holding, a.s., so sídlom Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35923130), o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 11Csp/53/2016-36 zo dňa 20.01.2017 takto

rozhodol:

V konaní bude odvolací súd pokračovať s právnym nástupcom žalovaného Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155.

M e n í rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaný je p o v i n n ý vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 214,60 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 214,60 Eur od 23.09.2016 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

P r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie i odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Vyslovil, že žalobkyňa nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému súd tento nárok nepriznáva.

2. Právne odôvodnil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie ust. § 3 ods. 1, § 39 a § 41, § 451 ods. 1, 2, § 456 Občianskeho zákonníka a ust. § 9 a § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (od 10.06.2013 do 30.04.2014), Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa zastáva názor, že príslušná zmluva neobsahuje povinnú náležitosť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. Súd prvej inštancie však tento názor nezdieľal. Predovšetkým žiadnym spôsobom výkladu citovaného zákonného ustanovenia (či už gramatickým, logickým, systematickým) nemožno dospieť k záveru o nutnosti rozčlenenia splátky, ktorá bola dohodnutá v zmluve, ako celková splátka zahŕňajúca istinu, úrok, prípadne poplatky, že by mala byť v zmluve v rámci danej náležitosti zmluvy rozčlenená na jednotlivé jej zložky. Ak by zákonodarca mal túto snahu, nepochybne by sporné ustanovenie naformuloval tak, aby bolo z neho zjavné, že v zmluve musí byť osobitne uvedená splátka istiny, osobitne splátka úrokov a osobitne splátka poplatkov. Z formulácie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva to, že dohodnutá mesačná splátka zahŕňa všetky

spomínané komponenty (v danom prípade len istinu a úrok, keďže poplatky dohodnuté neboli). V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na odpoveď, ktorú poskytol Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku C-42/15 z 09.11.2016, ktorým rozhodol o návrhu Okresného súdu Dunajská streda na prejudiciálne konanie, ktoré súviselo s konaním vedenom na spomínanom súde vo veci spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. proti Kláre Bíroovej, keď na otázku spomínaného súdu, či článok 10 ods.2 písm. i/ v spojení s písm. h/ smernice 2008/48/ES sa má vykladať tak, že zmluva o úvere nemusí v čase uzavretia obsahovať presné určenie aká časť jednotlivých splátok sa použije na splátku istiny a aká jej časť spláca bežné úroky a poplatky, Súdny dvor uviedol, že daný článok sa má vykladať tak, že zmluva o úvere na dobu určitú stanovujúca amortizáciu istiny po sebe nasledujúcimi splátkami nemusí vo forme amortizačnej tabuľky spresňovať aká časť každej splátky bude započítaná na vrátenie tejto istiny. Tieto ustanovenia podľa európskeho súdu bránia tomu, aby členský štát stanovil takúto povinnosť vo svojej vnútroštátnej právnej úprave. V odôvodnení rozhodnutia Súdny dvor uviedol, že iba na žiadosť spotrebiteľa je veriteľ povinný bezplatne a kedykoľvek odovzdať mu výpis vo forme amortizačnej tabuľky podľa článku 10 ods. 2 písm. i/ a článku 10 ods. 3 smernice.

4. Ohľadom ďalšieho dôvodu pre záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru tvrdením o neuvedení termínu konečnej splatnosti úveru súd prvej inštancie poukázal na článok 10 ods. 2 písm. c/ citovanej smernice, v ktorej sa uvádza len dĺžka trvania zmluvy o úvere, teda nespomína sa termín konečnej splatnosti úveru. Podľa citovanej smernice dokonca nie je potrebné uviesť v zmluve ani termín splatnosti splátok, pretože postačuje výška, počet a frekvencia splátok spotrebiteľa (písm. h/). Navyše však v danom prípade v zmluve bol uvedený mesiac a rok ukončenia zmluvy (9/2015) a keďže z bodu 6.2 Zmluvy vyplýva, že splatnosť splátky je 20.dňa kalendárneho mesiaca je zrejme, že konečná splatnosť úveru podľa zmluvy mala nastať 20.09.2015.

5. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že pokiaľ je známy termín konečnej splatnosti úveru tak, ako to bolo ustálené vyššie (20.9.2015 v danom prípade), potom je nepochybne známa aj dĺžka trvania zmluvy od dátumu jej uzavretia do spomínaného termínu konečnej splatnosti úveru. Preto tvrdenie žalobkyne o absencii uvedenia dĺžky trvania zmluvy o úvere je neopodstatnené.

6. Súd prvej inštancie posúdil primeranosť výšky úrokov 32 % p.a. v porovnaní s priemernou úrokovou sadzbou bánk pri podobných úveroch na Slovensku. Z internetovej stránky NBS, kde sú zverejnené priemerné úrokové sadzby bánk pri spotrebiteľskom úvere, súd zistil, že v septembri 2013 pri spotrebiteľskom úvere s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov bola priemerná úroková sadba bánk vo výške 15,39% p.a. Súd nepovažuje za správne vychádzať pri posudzovaní výšky úrokovej sadzby zo štatistických údajov predložených žalobkyňou, ktoré sa vzťahujú na eurozónu, pretože každá krajina má inak nastavené podmienky finančného trhu a preto údaj predložený žalobkyňou nie je objektívny pre vyhodnotenie primeranosti výšky úrokovej sadzby v zmluve strán uzavretej na Slovensku. Súd teda vychádzal z úrokových sadzieb úverov na slovenskom finančnom trhu, ktorý reprezentujú banky. Nie je totiž vhodné porovnávať cenu úveru s nebankovými spoločnosťami, ktoré často ich stanovujú v spoločensky nežiaducom rozsahu. Zároveň je potrebné zohľadniť vyššiu mieru rizika nebankovej spoločnosti pri poskytovaní úveru a preto u takéhoto subjektu sa dajú akceptovať vyššie úroky ako v bankách, ale len v primeranom navýšení. V tejto súvislosti možno poukázať na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 5Cdo 26/11 zo dňa 26.04.2012, ktorý uviedol: „Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Súd dodáva, že v spomínanom prípade, kde Najvyšší súd dospel k záveru o výške úrokov dohodnutej v rozpore s dobrými mravmi išlo o dve zmluvy o pôžičkách, pri ktorých úroky presahovali takmer 4 až 5,5 násobne obvyklú úrokovú mieru v bankách.

7. V danom prípade dohodnutý úrok 32 % p.a. predstavoval ani nie stopercentné navýšenie priemerného úroku obdobného úveru v bankách. Súd preto dospel k záveru, že takýto úrok nemožno považovať za rozporný so zásadou dobrých mravov a preto dohodu o úroku považoval za platnú.

8. Napokon sa súd prvej inštancie zaoberal záverečným prednesom právneho zástupcu žalobkyne, v ktorom argumentoval ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. tvrdiac, že žalovaný nezisťoval výdavky žalobkyne, len jej príjem, ako to uviedla aj žalobkyňa vo svojej výpovedi. Jej výpoveď však nekorešponduje s údajmi v zmluve, keďže pri údají o celkovej výške mesačných splátok je uvedených 0 Eur. Žalobkyňa pritom podpísala v zmluve vyhlásenie, ktoré je hneď na prvej strane zmluvy pod údajmi

o jej finančnej situácii, že podpisom potvrdzuje pravdivosť týchto údajov. Žiadne dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia na pojednávaní neuviedla. Súd preto dospel k záveru, že neuniesla v tomto smere dôkazné bremeno. Je potrebné si uvedomiť, že výpoveď strany je len jedným z dôkazných prostriedkov. V tomto prípade výpoveď žalobkyne je v rozpore s údajmi v zmluve, pričom nie je možné vylúčiť zámer žalobkyne získať pôžičku, na ktorú zrejme bola odkázaná, keďže pokúšala sa ju neúspešne predtým získať v banke, avšak musela si byť vedomá, že pri jej vyjadrení o výške pravidelných splátok by dosiahnutie tohto jej zámeru bolo ohrozené. Súdu teda nebola preukázaná dôvodnosť aplikácie ustanovenia § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z.

9. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie ust. § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Nárok na náhradu trov konania vznikol úspešnému žalovanému. Súd však v tomto prípade zohľadnil zlú sociálnu situáciu žalobkyne, ktorá je poberateľkou nízkeho dôchodku a po zohľadnení jej pravidelných výdavkov v prípade zaviazania k náhrade trov konania by došlo k ohrozeniu jej živobytia. Druhou stranou sporu je finančná spoločnosť, takže pri porovnaní pomerov oboch strán súd považoval za spravodlivé zvýrazniť sociálny aspekt prípadu a úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznať s použitím § 257 C.s.p.

10. Proti tomuto rozsudku včas podala odvolanie žalobkyňa. Namietala, že rozsudok Súdneho dvora nejakým spôsobom nebráni tomu, aby vnútroštátna právna úprava požadovala dobu trvania zmluvy a termín konečnej splatnosti úveru, naopak takáto povinnosť vyplýva z článku 10 ods.2 písm.c/ Smernice, podľa ktorého zmluva o úvere uvádza dĺžku trvania zmluvy o úvere. Nakoľko dĺžka trvania čohokoľvek a teda aj úverovej zmluvy je ako časový úsek definovaná jeho začiatkom a koncom, je slovenská právna úprava, ktorá stanovuje, že úverová zmluva musí obsahovať dobu trvania zmluvy a termín jej konečnej splatnosti v súlade so Smernicou o dĺžke trvania zmluvy o úvere. Rozsudok Súdneho dvora EÚ nijakým spôsobom nerieši rozpis splátok úverov bez amortizácie istiny a slovenská právna úprava, ktorá ukladá uvádzať v zmluve výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je v súlade s článkom 10 ods.2 písm.h/ a j/ Smernice, podľa ktorého zmluva musí obsahovať výšku, počet a frekvenciu splátok spotrebiteľa, ak sa poplatky majú platiť bez amortizácie istiny, musí obsahovať výpis, ktorý uvádza lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich poplatkov, čomu zodpovedá v zrozumiteľnej podobe požiadavka slovenskej právnej úpravy na rozpis splátok v spotrebiteľskom úvere. Ide o jednoduchý text, ktorý už niektoré nebankové subjekty používajú, o čom v prílohe predložila žalobkyňa časť úverovej zmluvy. Zákon pozná spotrebiteľské úvery s amortizáciou istiny a úvery bez amortizácie istiny (§ 9 ods.2 písm.l/ zákona č. 129/2010 Z.z.). Amortizačná tabuľka v nijakom prípade nepatrí k povinným náležitostiam zmluvy. Na rozdiel od výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, ktoré informácie zmluva obsahovať musí, amortizačnú tabuľku takáto zmluva obsahovať nemusí a to ani pri úveroch, pri ktorých sa istina amortizuje. Zákon dáva spotrebiteľovi len právo vyžiadať si amortizačnú tabuľku a neukladá povinnosť vkladať do textu zmluvy amortizačnú tabuľku ako povinnú náležitosť. S týmto konštatovaním konvenuje aj znenie § 11 ods.1 písm.a/ zákona č. 129/2010 Z.z. Cieľom a podstatou rozpisu splátok je informovať spotrebiteľa koľko zo sumy každej splátky pripadá na istinu, koľko na úrok a koľko na prípadný poplatok. Cieľom a podstatou amortizačnej tabuľky je aktuálny zostatok istiny, úroku a prípadného poplatku alebo zostatok kedykoľvek počas splácania úveru podľa jednotlivých splátok. Čo sa týka úroku vo výške 32 %, naďalej sa žalobkyňa domnieva, že je úžerný, ako taký je absolútne neplatný. Navyše podľa názoru žalobkyne je dôvodom na bezúročnosť a bezpoplatkovosť predmetného úveru absencia ďalšej náležitosti úverovej zmluvy a to druh spotrebiteľského úveru podľa § 9 ods.2 písm.a/ v spojení s § 11 ods.1 písm.b/ Zákona o spotrebiteľských úveroch a podľa článku 10 ods.2 písm.a/ Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti sa preto žalobkyňa domnieva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nesprávne, a preto navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný. Trval na svojich vyjadreniach a právnej argumentácii v konaní pred súdom prvej inštancie. K námietke, že žalovaný nepostupoval pri uzatváraní zmluvy o pôžičke s odbornou starostlivosťou uviedol, že žalovaný ako veriteľ pred uzavretím zmluvy o pôžičke (zmluvy o spotrebiteľskom úvere) posúdil s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľky splácať spotrebiteľský úver, pričom bral do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru a príjem spotrebiteľa. Žalovaný v súlade s § 7 ods.2 Zákona o spotrebiteľských úveroch požiadal spotrebiteľa - žiadateľa o spotrebiteľský úver, aby uviedol úplne, presne a pravdivo informácie o výške jeho skutočného reálneho príjmu o zdroji jeho príjmov - vid' údaje zmluvy o pôžičke v bode II., údaje klienta o zamestnaní a finančnej situácii. Zároveň poukázal na §

11 ods.2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že jediným následkom nekonania s odbornou starostlivosťou je, že veriteľ nie je oprávnený žiadať od spotrebiteľa jednorazové splatenie, čo ani žalovaný nežiada. Úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov iba v prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods.1, pričom o hrubé porušenie povinnosti ide iba v prípade, ak veriteľ posúdi schopnosť splácať úver bez údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, k čomu v tomto prípade nedošlo. Pri posudzovaní schopnosti splácať splátky spotrebiteľského úveru bol žalovaný ako veriteľ odkázaný pri overovaní finančnej situácie žalobkyne výlučne na to, čo mu žalobkyňa poskytla. Žalovaný ako nebankový subjekt nie je oprávnený nahliadať do bankového registra. Na základe uvedeného má žalovaný za to, že si splnil svoje zákonné povinnosti, konal s odbornou starostlivosťou a teda za žiadnych okolností sa nedopustil hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods.1 Zákona o spotrebiteľských úveroch. K námietke, že zmluva neobsahovala náležitosti zmluvy podľa § 9 ods.2 písm.a/ žalovaný uviedol, že žalobkyňa túto námietku neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie. V tejto súvislosti poukázal na ust. § 366 Civilného sporového poriadku s tým, že ani jedna z podmienok uvedených v ust. § 366 písm.a/, b/, c/, d/ splnená nebola, preto žalobkyňa nemôže túto námietku uplatniť v odvolacom konaní. Žalovaný však poukázal na to, že zmluva obsahovala náležitosti podľa § 9 ods.2 písm.a/, pretože druh spotrebiteľského úveru je uvedený v bode 2 definície článku IX. Zmluvné podmienky Zmluvy v zmysle ktorého pôžička znamená bezúčelový spotrebiteľský úver v čiastke poskytnutej Klientovi spoločnosťou. Preto má žalovaný za to, že zmluva obsahuje všetky zákonom predpísané náležitosti a neobsahuje také nedostatky, na základe ktorých by ju bolo možné vyhlásiť za bezúročný a bez poplatkov, tak ako sa domnieva žalobkyňa. Preto žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

12. Odvolací súd na základe podaného odvolania po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods.1 Civilného sporového poriadku, ďalej C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., na prejednanie veci nariadil pojednávanie podľa ust. § 385 ods.1 C.s.p., lebo bolo potrebné zopakovať a doplniť dokazovanie a zistiť, že odvolanie žalobkyne je dôvodné.

13. V prvom rade odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ide o konanie v spotrebiteľskej veci, kde sa neuplatňuje sudcovská ani zákonná koncentrácia konania a platí vyšetrovací princíp.

14. S účinnosťou ku dňu 01.01.2018 bola spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, Kežmarok, IČO: 35 923 130, zrušená bez likvidácie formou rozdelenia spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., a jej zlúčenia so spoločnosťami Všeobecná úverová banka, a.s. (VÚB, a.s.) a VÚB Leasing, a.s. ak nástupníckymi spoločnosťami podľa ustanovení § 69 ods. 9 a § 218m a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, v znení neskorších predpisov. Z prílohy k delimitačného protokolu vyplýva, že právnym nástupcom žalovaného vo veci je Všeobecná úverová banka, a.s.

15. Žalobkyňa žalobou zo dňa 22.08.2016 sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 214,60 Eur s úrokmi z omeškania 5 % ročne od druhého dňa po doručení žaloby. Nárok odôvodnila tým, že dňa 20.09.2013 uzavrela so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere s ročnou úrokovou sadzbou 32 %. Zmluva neobsahovala podľa nej povinný údaj v zmysle § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z.z. - členenie splátky na istinu, úrok a poplatky a neobsahovala ani náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f/ citovaného zákona, keďže nebola v nej uvedená doba trvania zmluvy a nedostatočne bol určený aj termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Zároveň ročnú úrokovú sadzbu 32% považovala za neprimeranú a neplatnú podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s dobrými mravmi. Doložila štatistický údaj o priemernej úrokovej miere z úverov poskytnutých rezidentom eurozóny, podľa ktorého pri obdobnom úvere je uvedená úroková sadzba 11,04 % p.a. Podľa jej názoru žalovaný sa bezdôvodne obohatil, keď pri úvere 1.000,- Eur prijal od nej sumu 1.214,60 Eur, teda bezdôvodné obohatenie činí 214,60 Eur.

16. V rámci záverečného prednesu právny zástupca žalobkyne poukázal aj na ustanovenie § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. z dôvodu, že žalovaný nedostatočne zisťoval bonitu žalobkyne, keď vychádzajúc z výpovede žalobkyne, zaujímal sa len o jej príjem a nie o výdavky.

17. Žalovaný so žalobou nesúhlasil s tým, že zo zákona nevyplýva, že by splátka mala byť rozlíšená na istinu, úrok a poplatky. Toto rozlíšenie nemá reálny a praktický význam. Poukázal na bod 6.2 zmluvných podmienok, v ktorých je stanovený termín splatnosti splátky - 20.deň v kalendárnom mesiaci a tiež bod 6.3, podľa ktorého prvá splátka je splatná nasledujúci mesiac po uzatvorení zmluvy. V zmluve je jasne uvedený počet splátok - 24 a z toho možno vyvodit' záver o termíne konečnej splatnosti úveru. Spomínané údaje napokon vyplývajú aj zo splátkového kalendára, ktorý však nepredložil. Zdôraznil, že súčasťou zmluvy sú aj zmluvné podmienky a VOP, ktoré boli žalobkyni odovzdané ešte pred podpisom zmluvy.

18. Žalovaný nesúhlasil ani s námietkou neplatnosti dohody o úroku pre rozpor s dobrými mravmi. V tejto súvislosti poukázal na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a zdôraznil, že sa má v zmysle tohto ustanovenia skúmať výška odplaty a nie len úrok, pričom za odplatu je potrebné považovať celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom, ktorých úrok je len jednou zložkou ako to vyplýva z § 2 písm. g/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Preto by sa mal porovnávať údaj o RPMN a zohľadniť by sa mala tá skutočnosť, že žalovaný je nebankový subjekt a u takýchto subjektov je výška odplaty (RPMN) podstatne vyššia ako u bánk. V zmysle zákona (§ 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka) sa však vyžaduje podstatné navýšenie obvyklej odplaty, čo by podľa jeho názoru bolo v prípade niekoľkonásobného navýšenia, čo pri odplate 32% ročne nemožno vyhodnotiť ako dojednanie v rozpore s dobrými mravmi.

19. Žalovaný nesúhlasil ani s dodatočnou argumentáciou žalobkyne ohľadom nedôsledného zisťovania bonity žalobkyne pri uzatváraní úverovej zmluvy. Poukázal na to, že zisťované boli aj jej výdavky, nakoľko v samotnej úverovej zmluve je kolónka ohľadom celkovej výšky mesačných splátok, kde je uvedená suma 0 Eur. Tento údaj musela uviesť žalobkyňa zrejme v snahe získania úveru.

20. Z výsledkov vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie, ktoré bolo zopakované na odvolacom súde, kde bola oboznámená zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky z č.l. 5,6 a 7 spisu, priemerné úrokové sadzby, prehľad úhrad splátok žalobkyne z č.l. 8 až 10 a vo veci bola žalobkyňa vypočítaná vyplýva, že žalobkyňa a právny predchodca žalovaného uzatvorili dňa 20.09.2013 formulárovú zmluvu o poskytnutí najľahšej pôžičky pod č. 459504927, ktorou právny predchodca žalovaného poskytol žalobkyni ako spotrebiteľke bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 1.000 Eur. Žalobkyňa sa zaviazala tento úver splatiť 24 mesačnými splátkami po 54,93 Eur. Celkovo tak mala vrátiť 1.318,32 Eur, takže náklady spotrebiteľa boli vyčíslené na sumu 318,32 Eur. Ako termín konečnej splatnosti je uvedený september 2015. V zmluve sa nachádza údaj o ročnej úrokovej sadzbe 32 %, v tej istej hodnote je uvedené aj RPMN a priemerná hodnota RPMN je vo výške 46,06%.

21. Na prvej strane zmluvy v časti II. sú uvedené údaje klienta o zamestnaní a finančnej situácii. Z týchto údajov vyplýva, že žalobkyňa je starobná dôchodkyňa, je tam uvedený priemerný čistý mesačný príjem - dôchodok vo výške 390,- Eur, počet vyživovaných osôb - 0 a celková výška mesačných splátok - 0 Eur.

22. Pod bodom 6 zmluvy sú konkretizované podmienky splácania. Konkrétne v bode 6.1 je uvedené, že klient je povinný riadne a včas splácať pôžičku v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy.

23. V bode 6.2 sa uvádza, že pokiaľ nie je v splátkovom kalendári alebo zmluve stanovené inak, sú splátky splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci.

24. Pod bodom 7 Zmluvy je uvedený vzorec pre výpočet RPMN, z ktorého je zrejmé z akých predpokladov sa vypočítava jeho výška (výška pôžičky, počet splátok, výška splátky, interval vyjadrený v rokoch a zlomkoch roka medzi dátumom prvého čerpania a každého nasledujúceho čerpania).

25. V časti VIII Zmluvy hneď na jej prvej strane je vyhlásenie klienta o tom, že podpisom zmluvy prehlasuje, že všetky vyššie uvedené údaje (teda aj údaje v časti II. o finančnej situácii klienta) sú úplne a pravdivé. Aj keď kópia zmluvy predložená žalobkyni ako príloha k žalobe neobsahuje jej podpis na zmluve, žalobkyňa jednoznačne prehlásila, že uvedenú zmluvu nepochybne podpísala.

26. Žalobkyňa vo svojej výpovedi na odvolacom súde uviedla, že začala s pôžičkami po smrti manžela. Najprv to ťahala, ale potom už nevládala. Išla okolo Dukly, tam stala maringotka, vošla dnu a požičala

si 1.000,- Eur. Čo sa týka majetkových pomerov, pýtali sa na jej príjem, ktorý bol dôchodok 390,- Eur, na ostatné veci sa nepýtali, teda aké má ďalšie výdavky a aké sú jej majetkové pomery.

27. Z prehľadu o splátkach a úhradách vyplýva, že žalobkyňa celkovo z úveru zaplatila 1.214,60 Eur a poslednú úhradu vykonala 25.08.2014 vo výške 665,30 Eur.

28. Podľa ust. § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

29. Podľa ust. § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

30. Podľa ust. § 456 Občianskeho zákonníka predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

31. Súd prvej inštancie ustálil, čo sa týka námietky právneho zástupcu žalobkyne, že neboli zisťované výdavky žalobkyne, len jej príjem, že táto žiadne dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia na pojednávaní neuviedla a dospel k záveru, že neuniesla v tomto smere dôkazné bremeno, teda že výpoveď žalobkyne je v rozpore s údajmi v zmluve, pričom nie je možné vylúčiť zámer žalobkyne získať pôžičku, na ktorú zrejme bola odkázaná, keďže pokúšala sa ju neúspešne predtým získať v banke, avšak musela si byť vedomá, že pri jej vyjadrení o výške pravidelných splátok by dosiahnutie toho jej zámeru bolo ohrozené. Preto súd prvej inštancie nemal preukázanú dôvodnosť aplikácie ust. § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z.

32. Podľa ust. § 11 ods. 2 zákona č.129/2010 Z.z., ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa uver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

33. Po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie a zopakovaní dokazovania odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno čo do zisťovania výdavkov žalobkyne a že údaj o tom, že právny predchodca žalovaného nezisťoval tieto výdavky nekorešponduje s údajmi v zmluve, pretože pri údají o celkovej výške mesačných splátok je uvedených 0,- Eur.

34. Podľa ust. § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z., veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

35. Podľa názoru odvolacieho súdu právny predchodca žalovaného postupoval v rozpore s ust. § 11 ods.2 vety druhej zákona č. 129/2010 Z.z., keď zisťoval len príjem žalobkyne, ktorý zistil vo výške 390,- Eur mesačne a predstavoval ho dôchodok žalobkyne. Aj keď žalobkyňa uviedla splátky vo výške 0,- Eur, splátky a výdavky jednoznačne pojmovo nepredstavujú to isté, teda zo strany právneho predchodcu žalovaného v súvislosti s poskytnutím úveru žalobkyne došlo iba k zisťovaniu príjmov žalobkyne a výdavky riadne skúmané neboli. Splátky totiž pojmovo predstavujú iba časť výdavkov, teda právny predchodca žalovaného bonitu žalobkyne náležite neskúmal. Právny predchodca žalovaného sa vo vyjadrení k odvolaniu otázkou preskúmania bonity žalobkyne obšírne zaoberal, ale ničím právne významným nepreukázal, aby mal snahu aspoň formálne zisťovať celkovú zadlženosť žalobkyne, jej výdavky a jej schopnosť platiť poskytnutý úver. Žalobkyňa zaplatila 1.214,60 Eur a prijala 1.000,- Eur. Keďže sa jednalo podľa názoru odvolacieho súdu o úver bezúročný a bez poplatkov, právny predchodca žalovaného sa bezdôvodne obohatil o sumu 214,60 Eur.

36. Právny predchodca žalovaného prevzal žalobu dňa 22.09.2016. Deň po tomto dni, teda od 23.09.2016 si žalobkyňa uplatnila úrok z omeškania vo výške 5 % ročne, ktorý zodpovedá výške

uvedenej v ust. § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Úrok z omeškania si uplatnil v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

37. Podľa ust. § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

38. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, tak ako to popísal odvolací súd vyššie čo do zisťovania bonity žalobkyne. Preto bolo namieste po doplnení dokazovania zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalovaný je povinný vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 214,60 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 214,60 Eur od 23.09.2016 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

39. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj ostatnými dôvodmi bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, ktoré namietala žalobkyňa v žalobe. Keďže odvolací súd má za to po doplnení a zopakovaní dokazovania, že tu existuje dôvod podľa ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., teda že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou a tak vyhodnotil úver za bezúročný a bez poplatkov, nebolo potrebné zaoberať sa z dôvodu účelnosti a hospodárnosti ďalšími dôvodmi, ktoré by mohli spôsobiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

40. Zároveň odvolací súd poznamenáva, že otázkou určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov z dôvodov uvedených v ust. § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. sa odvolací súd zaoberal opakovane, naposledy vo veci sp.zn. 5Co/93/2017 zo dňa 15.03.2018 s rovnakým záverom.

41. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. keďže odvolací súd zmenil rozhodnutie, rozhodol aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, i na odvolacom súde. Úspešnej žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie i odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

42. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.